

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС

«ЛІДЕРСТВО В ОСВІТІ: НОВІ РОЛІ ПЕДАГОГА»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Галузь знань А Освіта

Освітня кваліфікація: Магістр середньої освіти за предметною спеціальністю

Середня освіта (Українська мова і література)

Професійна кваліфікація: Вчитель-магістр української мови і літератури
закладу загальної середньої освіти

Затверджено на засіданні
кафедри української літератури
Протокол № 5 від 15 грудня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лідерство в освіті: нові ролі педагога
Викладач (-і)	Дибовська Олеся Володимирівна
Контактний телефон викладача	0668248458
Е-mail викладача	olesia.dybovska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Упродовж семестру відповідно до розкладу кафедри та з розрахунком визначеного часу консультацій.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Лідерство в освіті: нові ролі педагога» є формування уявлень про менторство, наставництво, фасилітацію, тренерство та супервізію як лідерські компетентності педагога в сучасних освітніх реаліях.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є формування професійних компетентностей майбутніх педагогів, необхідних для реалізації лідерського потенціалу та готовності до успішного виконання нових ролей із застосуванням інноваційних підходів до організації освітнього процесу.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є розвиток вмінь та навичок, спрямованих на формування лідерських компетентностей, формування понять про сучасні освітні ролі (менторство, наставництво, фасилітацію, тренерство та супервізію), впровадження інновацій освітньої співпраці.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК-1. Здатність до застосування знань у практичних ситуаціях професійної діяльності.</p> <p>ЗК-3. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і її реалізації в професійній діяльності.</p> <p>ЗК-5. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації, вміння знаходити оптимальні рішення, проявляти креативність та лідерство, працювати в команді.</p> <p>ЗК-10. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати мультикультуральність, різноманіття дотримуватися та тендерної рівності, зважати на права людей з особливими потребами.</p> <p>ЗК-11. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, працювати автономно і самостійно та оцінювати якість виконуваних робіт.</p> <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <p>СК-3. Здатність враховувати індивідуальні особливості здобувачів освіти, з організувати освітнього конструктивну учасниками функціонування процесу, безпечного взаємодію забезпечувати інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>СК-4. Здатність розуміти тенденції в науці та освіті, готовність до використання інновацій у професійній діяльності.</p> <p>СК-8. Уміння планувати, організувати і координувати діяльність колективу фахівців у галузі освіти, здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.</p>	

СК-12. Здатність до усвідомлення національно-світоглядного, розвивального художньо-виховного, потенціалу української творчої мови та літератури, вміння враховувати національні, етнічні, регіональні особливості освітнього процесу, формувати національно свідому особистість.

Результати навчання:

ПР-03. Використовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості викладання і навчання української мови й літератури, демонструє вміння практичного застосування педагогічних інновацій у професійній діяльності.

ПР-05. Володіє вміннями виконувати власне дослідження, визначає і характеризує основні принципи та методи науково-педагогічних досліджень, демонструє навички узагальнення й презентації отриманих результатів.

ПР-06. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки й обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного і змішаного навчання тощо.

ПР-07. Володіє методикою розробки освітніх проєктів, аналізує спроможність управління процесом їх упровадження, прогнозує очікувані результати.

ПР-08. Демонструє вміння забезпечувати конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу, здатність діяти автономно і в команді, знає і дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ПР-10. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи реалізації та критично оцінює їх ефективність.

ПР-11. Демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю в закладах загальної середньої освіти, забезпечувати та оцінювати її якість.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	A4.01 Середня освіта (Українська мова і література)	1	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Модуль 1.			
Тема 1. Сутність поняття лідерства в освіті.	2	2	10
Тема 2. Ролі педагога у сучасних освітніх реаліях.	2	2	10
Модуль 2.			
Тема 1. Індивідуальна підтримка здобувачів освіти: менторство, наставництво.	2	4	10
Тема 2. Можливості фасилітації у педагогічному партнерстві.	2	2	10
Тема 3. Роль тренера та супервізії у підтримці професійного зростання.	2	4	10

Тема 4. Змінотворчість та розвиток освітнього середовища.	2	4	10
ЗАГ.	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Залік, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає: 50 балів – оцінка за практичні заняття 25 балів – контрольна робота 20 балів – самостійна робота 5 балів – неформальна освіта
Вимоги до письмових робіт	Здобувачі освіти упродовж навчання демонструють як теоретичні знання, так і уміння їхнього практичного застосування. Обов'язковим для отримання допуску до заліку є виконання самостійної роботи, написання контрольної роботи та відпрацювання практичних занять. Завдання для письмових робіт представлені на платформі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/ . Інформація щодо результатів оцінювання надається здобувачам освіти індивідуально. Контрольна робота виконується на передостанньому практичному занятті на денній формі навчання.
Практичні заняття	Оцінка роботи над темами здійснюється упродовж семестру за 100-бальною шкалою відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf Максимальна кількість балів (50) за практичні заняття розраховується автоматично електронним журналом.
Умови допуску до підсумкового контролю	Система оцінювання успішності передбачає такі етапи контролю. 1. Поточний контроль – регулярне оцінювання розуміння та засвоєння навчального матеріалу курсу студентами. До поточного контролю відноситься оцінювання виконання практичних, пошукових та творчих завдань в усному та письмовому відтворенні навчального матеріалу під час аудиторної та позааудиторної роботи. Самостійна робота (макс. 20 балів) оцінюється відповідно до виконання зазначених завдань самостійної роботи у повному обсязі з урахуванням творчого підходу та оригінальності вирішення завдань. 2. Модульний контроль – оцінка ступеня засвоєння студентами конкретної частини навчального матеріалу відповідно сформованого окремого навчального модуля. Під час такого контролю студенти виконують контрольну роботу, що передбачає тестові завдання для перевірки теоретичної підготовки та навичок виконання практичних завдань. 3. Підсумковий контроль – тестова перевірка в системі дистанційного навчання рівня засвоєння студентами теоретичного матеріалу курсу.
Підсумковий контроль	Формою контролю курсу є залік на останньому практичному занятті, який автоматично виставляється е-журналом за результатами накопичення балів упродовж семестру.
7. Політика навчальної дисципліни	

Письмові роботи: виконуються самостійно з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Академічна доброчесність: заборонено списування під час контрольних робіт. Студенти зобов'язані дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 2)» <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

Відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим, якщо заняття пропущені з поважної причини, то вони відпрацьовуються. Студенти, які не набрали 50 балів за результатами підсумкового контролю талону №2 і №3, можуть пройти курс повторно, відповідно до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)»

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

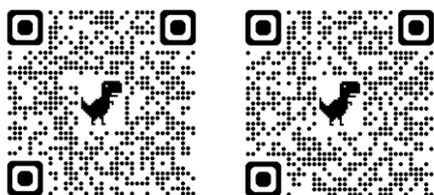
Студенти, що навчаються за індивідуальним графіком, самостійно опрацьовують навчальний матеріал і здають всі види контролю, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

Неформальна освіта регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

Студентам рекомендується пройти курс «**Як стати ментором для школярів**» або онлайн-курс із професійного розвитку та наставництва «**Вчителі 2.0**»

За наявності сертифікату студент отримує додаткові 5 балів до загальної кількості балів.

8. Рекомендована література

1. Гоулман Д., Маккі Е., Бояціс Р. Емоційний інтелект лідера. «Наш формат», 2020. 288 с.
2. Дороговкази лідеру: думки митрополита Андрея Шептицького / упорядкування : Мирослав Маринович. Видавництво Українського католицького університету, 2019. 119 с.
3. Робінсон К. Ароніка Л. Школа майбутнього. Видавництво «Літопис», 2016. 258 с.
4. Ворожбіт-Горбатюк В. В., Боярська-Хоменко, А. В., Доценко, С. О. Предметно-методична компетентність вчителя через призму менторингу в закладі освіти. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. Т. 2, Вип. № 3, 2021. С. 133-139.
5. Новик І., Венгловська О. Наставництво: професійна підтримка та розвиток педагогів. Київ. УІРО. 2023. 111 с.
6. Гриньова М. Здійснення педагогічної модерації реалізації учнівських партисипативних проектів як педагогічна умова виховання лідерських якостей. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка»*. № 4 (38), 2024. С. 176-186.
7. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Сучасні тренінгові технології розвитку особистості в освіті. Київ. 2022. 184 с.
8. Борисенко Ю., Венгловська О., Новик І. Розвиток лідерських якостей супервізорів. УІРО. 2024. 13 с. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/9_rozvytok_liderskyh_yakostej_supervizoriv.pdf

9. Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Новик І., Стягунова О. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчальнометодичного забезпечення. Київ. УІРО. 2024. 10 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/superviziya.-komplekt.pdf>

Викладач
кандидат філологічних наук,
викладач кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій

 Олесья ДИБОВСЬКА